

“ABB” ASC-də Risklərin idarə edilməsi SİYASƏTİ

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Bu Siyasət “ABB” ASC-də (irəlidə - Bank) risklərin idarə edilməsi sisteminin elementi olmaqla, risklərin idarə edilməsi işinin təşkili, o cümlədən səlahiyyətlərin bölgüsünü, Bankın fəaliyyət növləri, biznes prosesləri və informasiya sistemləri üzrə risklərin idarə edilməsi prosesini, habelə yeni fəaliyyət növləri və sistemlərin tətbiq edilməsinə bankın risk yanaşmasını əhatə edir.
- 1.2. Bu sənəd “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının “Banklarda korporativ idarəetmə Standartları” və beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- 1.3. Bankda qəbul olunan digər daxili sənədlər (Əsasnamə, Qayda, Metodiki Göstərişlər və s.) bu Siyasətin müddəalarına uyğun olmalıdır.

2. Əsas anlayışlar

- 2.1. Bu sənəddə istifadə edilən anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir
 - 2.1.1. **risk iştahası** - Bankın strateji hədəflərinə çatması üçün riskgötürmə qabiliyyəti çərçivəsində qəbul etmək istədiyi riskin həcmi.
 - 2.1.2. **risk profili** – bankın məruz qaldığı risklərin ümumiləşdirilmiş səviyyəsi.
 - 2.1.3. **risk limiti** – bankın hər bir fəaliyyət növü üzrə qəbul edilən riskin maksimal həddi.
 - 2.1.4. **riskgötürmə qabiliyyəti** – kapital, likvidlik və digər prudensial tələbləri pozmamış şərtilə bankın götürə biləcəyi riskin maksimum həcmi.

- 2.1.5. **strateji baxış** – bazar mövqeyinin möhkəmləndirilməsinə və dəyərinin artırılmasına hədəflənən Bankın uzunmüddətli fəaliyyət hədəfi.
- 2.1.6. **strateji plan** – Bankın strateji baxışını aydın müəyyən edilmiş, ölçülə bilən məqsədlərə çevirən, razılaşdırılmış tədbirlərlə əlaqələndirən dövrü plan.
- 2.1.7. **biznes proses** – funksional məhsulun formalaşması və tətbiqinə xidmət edən bir neçə əlaqəli və strukturlaşdırılmış əməliyyatlardan ibarət proses.
- 2.1.8. **baş risk inzibatçısı** – risklərin idarə edilməsi funksiyası ilə əlaqədar bankın struktur bölmələrinin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən (kuratorluq edən) İdarə Heyətinin üzvü.

3. Risklərin idarə edilməsi siyasətinin məqsədləri

- 3.1. Risklərin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakı məqsədləri özündə cəmləşdirir:
 - 3.1.1. Strateji baxış çərçivəsində Bankın dayanıqlı inkişafını təmin etmək.
 - 3.1.2. Bankın davamlı fəaliyyətində maraqlı tərəflərin maraqlarını qorumaq və təmin etmək.
 - 3.1.3. Bankın risk profilinə və dəyişən bazar şəraitinə adekvat risklərin səmərəli idarə edilməsi sistemini təmin etmək;
 - 3.1.4. Yeni məhsul və xidmət üçün effektiv risk idarəetməsini təmin etmək.
 - 3.1.5. Risklərin idarə edilməsi işində şəffaflığı və sistemli yanaşmanı təmin etmək.
 - 3.1.6. Bankda risk mədəniyyətini adekvat səviyyədə təmin etmək.
 - 3.1.7. Risklərin idarəedilməsi üzrə qabaqcıl təcrübənin tətbiqini təmin etmək.

4. Risklərin idarə edilməsi siyasətinin prinsipləri

- 4.1. **Risk haqqında məlumatlılıq.** Bankın bütün əməkdaşları risklərin idarə edilməsi prosesinin iştirakçısı olmalıdır. Bununla yanaşı Bankın fəaliyyətini əhatə edən qərarlar və nəzərdə tutulan əməliyyatlar yalnız müvafiq risklərin hərtərəfli təhlili əsasında və aidiyyət üzrə normativ hüquqi sənədlərə əsaslanmaqla həyata keçirilməlidir.
- 4.2. **Səlahiyyət bölgüsü.** Bankda risklərin idarə edilməsi prosesi təşkilati strukturun bütün səviyyələri üzrə maraqlar münaqişəsinə yol vermədən dəqiq müəyyənləşdirilmiş, təkrarlanmayan səlahiyyətlər və vəzifə öhdəlikləri əsasında həyata keçirilir.

- 4.3. **Proseslərin reqlamentləşdirilməsi.** Risklərin idarə edilməsi işində hər bir proses müvafiq qaydada təsdiq olunmuş bankdaxili və/və ya normativ hüquqi sənəd əsasında həyata keçirilir.
- 4.4. **Risklərə nəzarət.** Bankda təşkilati strukturun bütün səviyyələri üzrə risklərin effektiv idarə edilməsi məqsədilə risklərə daimi nəzarət həyata keçirilir.
- 4.5. **“Üç müdafiə xətti”nin təmin edilməsi.**
- 4.5.1. **Birinci müdafiə xətti:** fəaliyyətləri banka birbaşa risklər yaradan və məhsul, xidmət, fəaliyyət, proses və sistemlər üzrə risklərin ilkin mərhələdə müəyyənləşdirilməsi, qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi, hesabatlığı və monitorinqinə məsul struktur bölmələri, o cümlədən bankın filial və şöbələrini əhatə edir;
- 4.5.2. **İkinci müdafiə xətti:** bankda risklərin idarə edilməsi və komplayens funksiyalarını həyata keçirən struktur bölmələri əhatə edir;
- 4.5.3. **Üçüncü müdafiə xətti:** birinci və ikinci müdafiə xəttini qiymətləndirmək səlahiyyəti olan bankın daxili audit funksiyasını həyata keçirən struktur bölməsi daxildir;
- 4.6. **Daxili komitələrin yaradılması.** Bankda onun riskgötürmə qabiliyyətinə təsir edə biləcək risklərin idarə edilməsi və risklərə nəzarəti gücləndirmək məqsədi ilə müstəqil qərarlar qəbul edən daxili komitələr yaradılır.
- 4.7. **İnformasiya sistemləri və ya texnologiyalarından istifadə.** Bank əməliyyatlarının növünə, həcminə, fəaliyyətinin xüsusiyyətlərinə və mühitinə, mürəkkəbliyinə və risk profilinə adekvat müasir informasiya texnologiyalarından istifadə edir.
- 4.8. **Proseslərin sənədləşdirilməsi.** Risklərin idarə edilməsi prosesinin hər bir mərhələsi (iş sxemi, səlahiyyətlər, vəzifələr, hüquqlar, limitlər və s.) müvafiq qaydada təsdiq olunmuş bankdaxili və/və ya normativ hüquqi sənədlərlə əhatə olunmalıdır.

5. Bankın üzləşdiyi risklərin təsnifatı

- 5.1. Bank öz fəaliyyətində aşağıdakı əsas risk növləri ilə üzləşir:
- 5.1.1. **Kredit riski:** borcalanın bank qarşısında öhdəliyinin vaxtında və ya tam icra olunmaması nəticəsində yaranan risk.
- 5.1.2. **Bazar riski:** bazarda faiz dərəcələrinin, valyuta məzənnələrinin, qiymətli kağızların və əmtəələrin dəyərində baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar yaranan risk olmaqla aşağıdakı alt kateqoriyaları mövcuddur:

- 5.1.2.1. **Faiz dərəcəsi riski:** faiz dərəcələrinin əlverişsiz dəyişməsi ilə əlaqədar yaranan risk;
- 5.1.2.2. **Valyuta riski:** xarici valyuta məzənnələrinin əlverişsiz dəyişməsi ilə əlaqədar yaranan risk;
- 5.1.2.3. **Kapital riski:** bankın aldığı qiymətli kağızların dəyərinin əlverişsiz dəyişməsi ilə əlaqədar yaranan risk;
- 5.1.2.4. **Əmtəə riski:** bazarda əmtəələrin qiymətinin əlverişsiz dəyişməsi ilə əlaqədar yaranan risk.
- 5.1.3. **Likvidlik riski:** planlaşdırılmış və ya gözlənilməyən öhdəliklərin vaxtında və effektiv yerinə yetirilə bilməməsi nəticəsində yaranan risk.
- 5.1.4. **Əməliyyat riski:** Bank əməkdaşları tərəfindən yol verilmiş nöqsan və səhvlər, informasiya sistemi və texnologiyalarda baş vermiş problem və çatışmazlıqlar, habelə bankdankənar hadisələrlə əlaqədar yaranan risk olmaqla aşağıdakı alt kateqoriyalara mövcuddur:
 - 5.1.4.1. **İnsan resursu riski:** Bankın əməkdaşları tərəfindən bilərəkdən və ya bilmədən bank əməliyyatlarının həyata keçirilməsi zamanı mövcud hüquqi aktların və bankdaxili normativ sənədlərin tələblərinin pozulması, səhv və nöqsanlara yol verilməsi nəticəsində yaranan risk;
 - 5.1.4.2. **İT riski:** Bankın informasiya sistemi və ya texnologiyalarında baş verən problemlərlə əlaqədar yaranan risk;
 - 5.1.4.3. **Hüquqi risk:** hüquqi aktların tələblərinin pozulması, tam, vaxtında və ya düzgün tətbiq edilməməsi, bankın daxili qaydalarının qəbul edilməməsi, habelə daxili qaydalarda ziddiyyət və boşluqlar nəticəsində yaranan risk;
Komplayens riski: bankın qanunvericiliyə və maliyyə bazarlarını tənzimləyən hüquqi aktların tələblərinə riayət etməməsi nəticəsində üzləşə biləcəyi təsir tədbirləri və sanksiyalar, maliyyə itkiləri və ya nüfuzunun itirilməsi riski;
 - 5.1.4.4. **Kənar risk:** üçüncü tərəf və ya təbiətin vurduğu ziyan nəticəsində yaranan risk;
- 5.1.5. **Strateji risk:** strateji hədəflərin düzgün seçilməməsi nəticəsində yaranan risk.
- 5.1.6. **Nüfuz riski:** Banka qarşı etimadın azalması və mənfi ictimai rəy nəticəsində yaranan risk.

5.1.7. **Layihə riski:** Bankın nəzərdə tutduğu layihələri icra zamanı səhvlər və kənar amillərin təsiri nəticəsində icra edə bilməməsi və ya qarşısına qoyduğu hədəflərə çatmaması riski.

5.1.8. **İnformasiya təhlükəsizliyi riski** – İnformasiya resurslarının məxfiliyinin, tamlığının və əlçatanlılığının itirilməsi ilə əlaqədar yaranan risk;

5.2. Bankın üzləşdiyi və üzləşə biləcəyi risklər və onların alt kateqoriyaları ayrı-ayrı risk növləri üzrə risklərin idarə edilməsi üzrə Bankın daxili normativ sənədlərinə uyğun idarə olunur.

6. Səlahiyyət və vəzifələrin bölgüsü

6.1. Risklərin səmərəli şəkildə idarə edilməsi məqsədilə Bankda fəaliyyət göstərən hər bir məsul şəxs, struktur bölmə və idarəetmə orqanı üçün səlahiyyətlər müəyyən olunur. Səlahiyyətlər bölgüsü və qərarların qəbul edilməsi sistemi bütün növ risklərin minimallaşdırılmasına yönəldilir. Risklərin idarə edilməsi prosesində iştirak edən əsas strukturların səlahiyyət və vəzifələri (bunlarla məhdudlaşmayan) aşağıda göstərilmişdir.

6.2. Müşahidə Şurasının səlahiyyətləri:

6.2.1. Bankın risk profilinə adekvat səmərəli risklərin idarə edilməsi sisteminin yaradılmasını təmin etmək istiqamətində risklərin idarə edilməsi üzrə strategiyayı, siyasəti, daxili qaydaları, fəvqəladə hallar planını, risk iştahası bəyannaməsini, risk limitlərini və təşkilati strukturu təsdiq edir.

6.2.2. Risklərin idarə edilməsi ilə bağlı qərarlar qəbul edir və bankın, onun struktur bölmələrinin və törəmə cəmiyyətlərinin qanunvericiliyə müvafiq qaydada fəaliyyət göstərməsinə nəzarət edir.

6.3. Audit Komitəsinin səlahiyyət və vəzifələri

6.3.1. Bankda daxili nəzarət və risklərin idarə edilməsi sistemlərinin səmərəliliyinə dair kənar auditin və digər üçüncü tərəflərin tövsiyələrini nəzərdən keçirir;

6.3.2. Bankın maliyyə nəzarət və risklərin idarə edilməsi sistemlərinin səmərəliliyinə dair kənar auditin və digər üçüncü tərəflərin tövsiyələrini nəzərdən keçirir.

6.4. Riskləri İdarəetmə Komitəsinin (bundan sonra - RİK) səlahiyyət və vəzifələri:

6.4.1. Risklərin idarə edilməsi siyasətinə və qaydalarına, risk iştahası bəyannaməsinə, risk limitlərinə, habelə onlara dəyişikliklərə, İdarə Heyəti ilə birgə fəvqəladə hallar planına baxır və təsdiq olunmaq üçün Müşahidə Şurasına təqdim edir;

6.4.2. Məcmu və ayrı-ayrı risk növləri üzrə bankın cari və gələcəkdəki risk iştahasına dair

Müşahidə Şurasına təkliflər verir;

- 6.4.3. Bankın fəaliyyətinin risklərin idarə edilməsi siyasətinə uyğunluğunu təmin edən prosedurların mövcudluğuna, habelə İdarə Heyəti tərəfindən risk iştahası bəyannaməsinin tətbiqinə nəzarət edir;
- 6.4.4. Bankın risk mədəniyyətinin vəziyyətinə dair Müşahidə Şurasına hesabat verir.
- 6.4.5. Risklərin müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi üzrə müvafiq üsul və alətləri seçir və onların həyata keçirilməsi tezliyini müəyyən edir.
- 6.4.6. Bankın məruz qaldığı risklərin vəziyyəti və risklərin idarə edilməsi sisteminin effektivliyi barədə hesabat və risklərin idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlayıb Müşahidə Şurasına təqdim edir.
- 6.4.7. Risklərin idarə edilməsi üzrə siyasəti, fəvqəlada hallar planını və risk iştahası bəyannaməsi və risk limitlərinə illik əsasda RİK tərəfindən baxılır və MŞ-ya təqdim edilir.
- 6.4.8. Müştərilərə təklif olunan bütün maliyyə xidmətləri və məhsulları ilə bankın biznes modeli və risk strategiyası arasındakı uyğunluğa nəzarət edir, təklif olunan məhsul və xidmətlərin qiymətləri və gəlirliliyini nəzərə almaqla, onlarla əlaqədar riskləri qiymətləndirir.
- 6.4.9. Risklərin idarə edilməsi departamenti və Bankın daxili komitələrin səlahiyyətləri ilə bağlı Müşahidə Şurasına təkliflər verir.
- 6.4.10. Yüksək əhəmiyyətli layihələrin qiymətləndirilməsi zamanı baş verə biləcək risklərin bankın ümumi rəqabət qabiliyyətinə, onun texnoloji vəziyyətinə və bazar mövqələrinə təsirini nəzərə alır;
- 6.4.11. baş risk inzibatçısı ilə əməkdaşlıq edir və onun fəaliyyətinə nəzarət edir;
- 6.4.12. kapital və likvidliyin idarə edilməsi üzrə bankın hədəflərinin, habelə banka xas bütün risklərin, o cümlədən kredit, bazar, əməliyyat, reputasiya və digər risklərin bankın risk iştahasına uyğunluğuna nəzarət edir;
- 6.4.13. baş risk inzibatçısından və aidiyyəti struktur bölmələrdən bankın cari risk profili, risk mədəniyyətinin cari vəziyyəti, risk iştahası və risk limitlərinin istifadəsi, risk limitlərinin pozulması halları və risklərin azaldılması tədbirlərinə dair hesabat alır.

6.5. İdarə Heyətinin səlahiyyət və vəzifələri:

- 6.5.1. Risklərin idarə edilməsi strategiyası və siyasətinin həyata keçirilməsini təmin etməklə yanaşı risklərin idarə edilməsi prosesini təşkil edir.
- 6.5.2. Bankın məruz qaldığı risklərini təhlil etmək və aşkar edilən zəifliyin aradan qaldırılması

istiqamətində və Bankın digər struktur bölmələrinin Risklərin idarə edilməsi departamenti ilə əməkdaşlığını təmin etməklə, onun fəaliyyətinə müdaxilələrin qarşısının alınması üçün tədbirlər görür.

6.5.3. Risklərin idarə edilməsi departamentinin bankın risklərinə adekvat şəkildə fəaliyyəti üçün müvafiq şərait yaradır.

6.5.4. Risklər və onların idarə edilməsinə dair hesabatı RİK-ə və Müşahidə Şurasına, RİK-lə birgə baxılan fəvqəladə hallar planını isə təsdiq olunması üçün Müşahidə Şurasına təqdim edir.

6.5.5. Bankda yeni bank məhsulunun tətbiqi barədə qərarları qəbul edir.

6.6. **Baş risk inzibatçısının səlahiyyət və vəzifələri:**

6.6.1. İdarə Heyəti rəylərini nəzərə almaqla risklərin idarə edilməsi siyasətini hazırlayır və RİK-in müzakirəsinə təqdim edir.

6.6.2. Risk iştahası bəyannaməsində baxılmasında, habelə risklərin idarə edilməsi ilə əlaqədar məsələlərin müzakirə olunmasında Müşahidə Şurasının iclaslarında iştirak edir.

6.6.3. Risklərin idarə edilməsi üzrə İdarə Heyəti və struktur bölmələrin fəaliyyətini əlaqələndirməklə Bankın məruz qaldığı risklərin onun riskgötürmə qabiliyyətinə, risklərin idarə edilməsi siyasətinə və risklərin idarə edilməsi üzrə prudensial tələblərə uyğunluğunun təmin edilməsi istiqamətində işlər görür.

6.6.4. Bankın fəaliyyətinə aid risklərin növlərini və ölçüsünü göstərən dövrü hesabatların etibarlı, şəffaf, kompleks şəkildə və vaxtında hazırlanmasını təmin edir. Risklərin idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə RİK-ə və Müşahidə Şurasına təkliflər verir. Müşahidə Şurası və RİK tələb etdiyi halda təkliflərə dair rəy bildirilməsi üçün İdarə Heyətinə müraciət edir.

6.6.5. Risklərin idarə edilməsi departamentinin əməkdaşlarının bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində tədbirlər görür.

6.6.6. Aylıq əsasda risk limitlərinin monitoring nəticələri, habelə Bankın risk profili ilə bağlı İdarə Heyətinə hesabat verir. Risk iştahası göstəriciləri üzrə kənarlaşmalar baş verdikdə səbəbləri göstərilməklə bu barədə Müşahidə Şurasını və RİK-i dərhal məlumatlandırır. Pozuntu halında riskin azaldılması və ya risk limitlərinin bazar şəraitinə uyğunlaşdırılması üzrə tədbirlər planını ən gec növbəti ayın monitoring nəticələri ilə birlikdə Müşahidə Şurasına və RİK-ə təqdim edir.

6.6.7. Baş risk inzibatçısı İdarə Heyətinin iştirakı olmadan, Müşahidə Şurası, RİK və ya

Müşahidə Şurasının müstəqil üzvü ilə görüş keçirə bilər.

6.6.8. Baş risk inzibatçısı kreditlərin verilməsi, investisiyalar və yeni məhsullara dair qərarlara etiraz edə bilər (veto qoya bilər).

6.7. Risklərin idarə edilməsi departamentinin (RİD) səlahiyyət və vəzifələri:

6.7.1. Risklərin idarə edilməsi işinin əlaqələndirilməsini təmin etməklə, bu sahə üzrə Bankın daxili normativ sənədlərinin layihələrini (habelə onlara dəyişiklikləri) hazırlayıb Bankın İdarə Heyətinə təqdim edir.

6.7.2. Risklərin idarə edilməsi siyasətinə riayət edilməsinin monitorinqini aparıb kənarlaşmalar barədə hesabatı RİK-ə və İdarə Heyətinə təqdim edir.

6.7.3. Bankın aidiyyəti struktur bölmələri ilə birgə fəaliyyət növləri üzrə risk limitlərinin hesablanması və onlara dəyişikliklərin edilməsi barədə RİK-ə və İdarə Heyətinə təkliflər verir.

6.7.4. Risk limitlərinə riayət olunmasına daimi nəzarəti həyata keçirir və pozuntular barədə dərhal Baş risk inzibatçısına məlumat verir.

6.7.5. Risklərin müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi üzrə metod və modellərin seçilməsi və tətbiqi (bankın aidiyyəti struktur bölmələri ilə birgə) üzrə işləri həyata keçirir.

6.7.6. Bankın risk iştahası bəyannaməsini hazırlayaraq Baş risk inzibatçısına təqdim edir;

6.7.7. Risk iştahası bəyannaməsinin, habelə limitlər sisteminin icra olunmasına nəzarət edir, bu barədə dövrü olaraq bankın İdarə Heyətinə və RİK-ə hesabat təqdim edir;

6.7.8. Risk xəritəsini hazırlayır və onun icrasına monitorinqi həyata keçirir.

6.7.9. Risklərin tanınması və idarə edilməsi baxımından Bankın fəaliyyətini əhatə edən bütün proseslərə, yeni məhsul və xidmətlər, sərbəst vəsaitlərin yerləşdirilməsi təklifləri, kredit portfelinin optimallaşdırılması üzrə rəy verir.

6.7.10. Bank üzrə baş vermiş risk hadisələrinin toplanılması, qeydiyyatının aparılmasını, onların faktiki və mümkün itkilər üzrə qiymətləndirilməsi və bu barədə müvafiq hesabatlılığın hazırlanmasını təmin edir;

6.7.11. Risklərin idarə edilməsi məqsədilə Bankın digər struktur bölmələrindən alınmış məlumatları təhlil edir, aidiyyəti struktur bölmələrlə birgə stress-testlər keçirir və müəyyən edilən risklərin azaldılması məqsədi ilə tədbirlər planlarını hazırlayır.

6.7.12. Risklərin idarə edilməsi prosesində istifadə ediləcək alət, metod və mexanizmlərin tətbiqi istiqamətində araşdırmalar aparır, RİK qarşısında təkliflərlə çıxış edir.

6.7.13. Bank üzrə risklərin qiymətləndirilməsi, təhlili, monitorinqi, hesabatlığı, aidiyyəti struktur bölmələrlə birgə stress-testlərin keçirilməsi və tədbirlər planının hazırlanmasına, habelə risklərin idarə edilməsi üzrə bankın daxili qaydalarının, və bankın aidiyyəti struktur bölmələri ilə birgə fəvqəladə hallar planının hazırlanmasına məsuldur. Risklərin qiymətləndirilməsi prosesində ESI amillərini ehtiva edən maliyyə və qeyri-maliyyə riskləri də nəzərə alınır.

6.7.14. stress-test modelləri hazırlayır və ən azı ildə bir dəfə yeniləyir. Stress-testlər ən azı hər altı aydan bir həyata keçirilir və nəticələri əsasında tədbirlər planı hazırlayır.

6.8. Bankın biznes struktur bölmələrinin vəzifəsi:

6.8.1. Gündəlik fəaliyyətində öz səlahiyyəti daxilində riskləri idarə etməklə aidiyyəti risk limitlərinə riayət olunmasını təmin edir.

6.9. Daxili audit departamentinin səlahiyyət və vəzifələri:

6.9.1. Daxili audit risklərin idarə edilməsi sisteminin üçüncü müdafiə xətti olmaqla , bankın və onun nüfuzunun qorunması üçün Müşahidə Şurasına və İdarə Heyətinə bankın daxili nəzarət və risklərin idarə edilməsi sisteminin keyfiyyəti və effektivliyi ilə bağlı müstəqil dəstək xidmətini təmin edir;

6.9.2. Risklərin idarə edilməsi sisteminin səmərəliyini və adekvatlığını yoxlamaq və yoxlamanın nəticələri barədə Müşahidə Şurası və Audit Komitəsinə hesabat, təklif və tövsiyələrini təqdim edir;

6.9.3. RID ilə məlumat mübadiləsini təşkil edir.

6.10. Aktiv və passivlərin idarə edilməsi Komitəsi, Kredit Komitəsi və risklərin idarə edilməsinə nəzarəti gücləndirmək məqsədilə yaradılan digər komissiya və daxili komitələrin səlahiyyətləri öz əsasnamələri ilə tənzimlənir.

6.11. Yuxarıda sadalananlardan əlavə hər bir məsul şəxs, struktur bölmə, kollegial qurum (komitə) və idarəetmə orqanı üçün qanunvericilikdə, eləcə də əsasnamə və ya vəzifə təlimatında qeyd olunan digər vəzifə və səlahiyyətlər müəyyən edilir.

7. Risklərin idarə edilməsi prosesi

7.1. Risklərin idarə edilməsi prosesi Bankın əməliyyatlarının növünə, həcminə, fəaliyyətinin xüsusiyyətlərinə və mühitinə, mürəkkəbliyinə, üzleşdiyi risklərə, biznes proseslərin və informasiya sistemlərinin xüsusiyyətlərinə uyğun təşkil olunur.

7.2. Bankda risklərin idarə edilməsi prosesi aşağıdakı mərhələlər üzrə keçir:

- 7.2.1. **Risklərin müəyyən edilməsi.** Risk xəritəsi, sorğular, empirik təhlillər və erkən xəbərdarlıq sistemləri və digər metodlar vasitəsilə risklərin müəyyənləşdirilməsi həyata keçirilir.
- 7.2.2. **Risklərin qiymətləndirilməsi.** Riskə məruz dəyər modelləri, riskə məruz portfel, iflasa ekvivalent risk, vintaj təhlili, stress-testlər və digər metodlar vasitəsilə risklərin qiymətləndirilməsini həyata keçirilir.
- 7.2.3. **Risklərin tənzimlənməsi.** Risklərin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və monitorinqi üzrə əldə edilmiş nəticələr təhlil olunur və risklərin qəbul edilməsi, minimallaşdırılması, ötürülməsi, habelə riskdən qaçma kimi tədbirlər həyata keçirilir.
- 7.2.4. **Risklərin monitorinqi.** Götürülən risklərin risk iştahasına uyğunluğunun monitorinqi həyata keçirilir.
- 7.2.5. **Risklərə dair hesabatlıq.** Bankda kredit, bazar, likvidlik, əməliyyat risklərinin, habelə mövcud olan digər risklərin müəyyənləşdirilməsini, qiymətləndirilməsini, idarə olunmasını və onlara nəzarəti təmin etmək üçün risk məlumatları icmallaşdırılır və risk hesabatlığı çərçivəsi yaradılır.
- 7.3. Risklərin idarə edilməsi prosesində iştirak edən aidiyyatı strukturlar bu çərçivədə istifadə ediləcək alət, metod və mexanizmlərin tətbiqi ilə bağlı müvafiq qaydada təsdiq olunmuş daxili rəqlament əsasında tədbirlər görür.

8. Kapital adekvatlığı

- 8.1. Bankın kapitalla olan cari və gələcək tələbatı Bankın müəyyən olunmuş strategiya və hədəflərinə uyğun olaraq təyin olunur.
- 8.2. Kapitalın arzu olunan səviyyəsi bankın risk iştahası bəyannaməsi ilə tənzimlənir, gözlənilən risklərə və şoklara uyğun olaraq qiymətləndirilməsi həyata keçirilir.
- 8.3. Gözlənilən kapital xərcləri Bankın gözlənilən strateji hədəflərinə uyğun olaraq stres testlər, ssenari təhlilləri və digər metodlarla müəyyən olunur. Eyni zamanda kapitalın daxili və xarici mənbələri aidiyyatı strukturlarla birgə effektiv şəkildə idarə olunur və potensial risklərə qarşı mövcud kapitalın dayanıqlılığının qorunması üçün tədbirlər görülür.

9. Yekun müddəalar

- 9.1. Müşahidə Şurası tərəfindən Risklərin idarə edilməsi Siyasətinə ən azı ildə bir dəfə yenidən baxılır və tələb olunduqda müvafiq dəyişiklik edilir.

- 9.2. Bu Siyasətin, Mərkəzi Bankın normativ xarakterli tələblərinin və bu Siyasətdə nəzərdə tutulmuş digər prosedurların yerinə yetirilməməsinə görə müvafiq strukturların rəhbərləri və səlahiyyətli işçiləri bilavasitə məsuliyyət daşıyırlar.
- 9.3. Bu Siyasətin ayrı-ayrı müddələrinin izah olunması və icrası məqsədi ilə metodik göstərişlər, rəqlamentlər hazırlanaraq, Bankın İdarə Heyətinin təsdiqinə təqdim edilə bilər.